

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

HADI TUDÓSÍTÁS.

Görgei, tábornok, hadügyminister és a' hadsereg főparancsnokától Kossuth Lajos kormányzóhoz következő szivrázó's minden magyart, kiben a' nemzeti önérzetnek egy szikrája él, a' magyar nemzet gyilkosai iránt kérlelhetlen boszúra határozó tudósítás érkezett:

Folyó hó 11-én az ellenség 3 osztály dsidással, 3 zászlóalj gyalogsággal és vadászokkal, 6 ágyuval és röppentyűvel Lesvár felé közeledvén előőrseinket megtámadták; de Pöltenberg ezredes urtól segítségre küldött 3 osztály huszár és 9 álgnyu megérkezéssel az ellenséget különösen tüzeinknek jól irányzott lövéseivel Encséig visszaverték, ki egész Csarnáig visszavonult.

Veszteségünk 2 sebesült tüzér, a' huszároktól pedig egy tizedes és 3 közvitéz elfogatott; az ellenségtől elesett egy dsidás tiszt, több ember és ló, és a' mint egy később átszökött őrmester és 2 közember állítják, huszonzét halottat, sok sebesültet és 12 lovat vesztett az ellenség.

Trebersberg tüzér százados ez alkalommal igen jelesen viselte magát, miután ágyuival az ellenséget visszavonulásra bírta, a' keskeny töltésen egy ágyuval személyesen az ellenség után nyomult, és a' legnagyobb golyózapórban az ágyut maga irányozva, kemény és jó tüzelése által az ellenség båt-csapatát szaladásra kényszeríté, mely bátor előnyomulás által a' többi ágyuk is tért nyervén, felállíthatattak. E' kitünő viseletért Trebersberg százados 3-ik osztályu érdemjellel diszesített fel. Ugyanaz nap reggeli 6 órakor a' Csallóközben is 3 osztály lovasság 3 álgnyuval Dunaszegnél felállított előőrseinkre törtek, de 3 órai csatázás után ismét Hédervárra visszavertettek.

Az átszökött őrmester beszéde szerint, minden oldalról általános megtámadás volt e' napra

meghatározva; de mivel az encsei oldalról a' megtámadás visszazaveretett, az ellenség terve füstbe ment.

Hentzi, budai várparancsnok, fenyegetését tegnap este borzasztón teljesítette. Jól célzott számos lövések által sikerült neki a' pompás Duna-sort több helyeken egyszerre meggyújtani. A' tűz, nagy szél által élesztve, csak hamar elterjedt és Pestnek legszebb részét hamuvá tette. Borzasztó látvány volt! Az egész várost lángtenger borította, és a' füstgomolyok közepette az égő gránátok csillag-záporokint iszonyatos dörgéssel zuhantak a' szerencsétlen városra. Nincs toll, mely e' látványt egész valóságában leírhatná; de én részemről az egész tüneményben az ausztriai dynastia halál-pompájára gyújtott fáklyáknak lobogását láttam, mert a' kiben e' hazában még egy szikrája volt a' kegyeletnek a' hitszegett dynastia iránt, azt a' tegnapi tett örökre kiirtotta; 's ezért bár szívből fájdalom a' főváros pusztulását, én az ellenség ezen gyalázatos tettét, melyet akadályozni hatalmamban nem állott, de melyre részemről semmi ok nem szolgáltatott, csak a' vár annál erélyesebb ostroma által megtorlani törekedendem, és annál szentebb kötelességemnek ismerem, a' fővárost minél hamarabb ily minden emberségből kivetközött ellenségtől felszabadítani.

Főhadiszállás Svábhegyen, maj. 13. 1849.

Görgey Arthur.

Igen is, tábornok ur érzelmeiben minden magyar keble mélyéből osztozik. Pest a' nemzeti szabadság ápoló ölén ujult virágzással fog felüdülni az irtozatos sebekből, mikkel őt a' habsburgok pokoli vérebei elborították, de még a' csecsemős gyermek is átkot szivand bé anyja emlőjéből az átkozott habsburgokra — kiknél irtozatosabb rablókat, gyujtogatókat nem ismer a' banditák históriája. Mikor könyörölgend már az igazságnak istene az emberiségen, hogy a' koronás ördögök zsarnok vágyai miatt patakokban ne omolják az emberi vér, 's virágzó városok, tartományok és or-

szágok ne sülyedjenek a' pusztulás örvényeibe!

Átok, százsoros átok a' zsarnokra és a' zsarnoknak ördögi eszközeire!

Miként ők nem ismernek irgalmat, semmi iránt, a' mi isten előtt kedves, ember előtt szent — miként ők nem borzadnak halomra dönteni a' békés szorgalom század éves munkáját; miként ők kivetkeztek az emberiség minden indulatából és barbár vérebeekké változtak: úgy haljon ki keblünkől az irgalomnak minden érzete irántuk, foglaljon helyet szívünkben az igazságos bosszú érzete! — Ez átok legyen imádságává minden magyarnak; távol legyen, távol szívüktől az öröme minden dobbanása, míg irtózatosszút nem állunk a' zsarnokon, hogy még emlékezete is átkozott legyen az emberek között ezred éveken át, hogy borzadva forduljon el tőle minden élő lény, mint elfordul a' belpoklostól, 's érezze mege' földön az örök kárhozatnak kinjait, mik az igazságos bírótól a' tulvilágon reá várnak.

Fel, fel, magyar nép! érezd hivatásodat, miszerint nem csak az izmos férfiú, de még a' szelid nő 's gyöngye gyermek is arra van rendelve, hogy a' bosszú angyala gyanánt tegyen véres számadást, az eltiport, kigunyolt emberiségért, a' zsarnokon, 's a' zsarnok vérebein, hadd legyen béirva a' történetek évkönyveiben, miként bünteti a' magyar az emberiség eltiprót.

Prága! Bécs! Milanó! vigasztalódj. Pest lángjai halálaklyái lesznek hohéraidnak; úgy legyen Isten velünk, a' mint bosszút állunk érettetek is! úgy legyen Isten velünk a' mint e' fogadást beváltandjuk !!

Nem hivatalos rész. Nyílt levél.

Kedves Ferim! Emlékezhetsz mult évi augusztus 29-re, midőn katonává lettem. Éjfél tájt lehetett az idő, midőn óvári szállásodon utósó vezércikkemet irván, ellökém tollam 's bucsut vévék a' journalistikától. Nem irok én soha többé — mondám elkeseredve — e' nép nem hallgatja beszédinket. Nem hisz ő, 's e' nem híves füzi lábaira — isten ne adja, de meglásd, még megérjük — a' német szolgaság lánczait.... És én katonára, 's mint nem urak félemből való ember, természetesen közkatona lettem, 's toll helyett karddal szolgálom azóta hazámat. Nem írek, de harcolék, még pedig úgy, hogy sem futár, sem beteg, sem betegkísérő eddigelő nem voltam.....

'S most mégis szavamat kell szegnem. Irok ismét, de nem sokat, csak hozzád egyetlen levelet. Aztán megint — bízhetően nagy ideig — hallgatni fogok.

Az események, a' nép saját bevállása igazolják, hogy mi, kik az april-juliusi napokban

Erdély journalistikáját kezelők, jobban látánk, mint ők a' kétkedők, a' szavunkra hallgatni nem akarók. Ha ők követik, miket mi anynyiszor meg anynyiszor ajánlánk, vajmi sok nem, vajmi sok máskép történik vala.

Tudod édes Ferim, megnyit iránk az unio üdveiről, 's hogy az nekünk erdélyiekül életkérdés. Nem hittek. Mutatja a' székelységnek Szeged alá rendelése — mondák — kinek van szüksége a' másra... Na hiszen nem sokára egyebet mutat meg a' következés. Mert ha Magyarhon Bemet tetemes magyar erővel be nem küldi, eddig isten úgy se, Barnucz, meg a' kegyelmes császár nevében mindazok, kik még Erdélyben becsületes hazafiak valánk, néhaiakká váltunk volna.

Tudod megnyit prédikálók: gazdagok, földesurak, helyhatósági főnökök! teljesítetek a' minis-terelnök rendeletét; nyissátok meg fegyvertáraitokat, gyűjtsetek össze minden fegyvereket 's adjátok a' hazát szolgálni kész honfiak kezébe; alkossatok megyéenként, városenként egy kis védérrőt, mely, míg rendezett honvédseregünk a' haza ifju szabadságáért harczyi téren vérzik, legalább az idegen ajkuak lázongásait otthon fékezze.... Nem történt semmi. A' legnagyobb erdélyi magyar városból 3, olvasd, három fegyver gyült össze. A' megyei főnökök tán nem is ohajták ama rendeletet.... Eljött Gedeon 's csak a' maros- és udvarhelyszékiektől 2 — 3 ezer fegyvert vitetett el Segesvárra. Eljött a' megyékbe és ama bizonyos városba Urbán 's ezeret meghaladó drágábbnál drágább fegyvert vitt ki falai közül.... A' hazának nem tudók oda adni egy részét — a' haramia-csapat mindnyáját elvitte.

Tudod, hányszor kérők hazánkfiat: állítsátok ki, szereljétek fel a' ministerium által rendelt erdélyi négy zászlóaljat 's hazánk mentve lesz. Ők nem bittek 's Erdély három hónapig hajdani török-tatártól szenvedettnél alábbvaló rabigába nyögött.

Menynyit esenkedénk: polgárok, urak, magánosok! adjátok ide fölösleg lovaitokat, ezüstjeiteket a' haza oltárára; állítsuk ki, szereljük fel az ujon alakított Mátyás-huszár-ezredet — ez és a' székely huszárezred megfelelő Puchner zoldosainak.... Ők nem hittek, ide adtak egy két forintot, (tisztelet a' kivételeknek) egy pár fortélyos, béna és vak lovat, 10 — 20 veder bort, egy egy használhatlan ezüst medenczét 's ezzel — azt hitték — mindent megtettek. Béállott az oláh és császári rablás és gyilkolás és békességcsinálás kora. Egész grófi ménesek egyes praefectek és tribunok kezeire jutának. Ők levének a' legteltebb pinczék, leggazdagabb uradalmak tulajdonosi. Arany és ezüsteikkel Buttyán, Jank, Heydte 's más császári és oláh banditák gazdagíták, ékesíték föl magukat. Kastélyaik összeromboltattak, pompás kereveteiken bocskoros oláhok heverésztek 's da-

dogák gajdult fővel: ákumá noj szintyem Domnyi. — Mit az erdélyi aristocratia vesztett, tizedrészenek a' maga idejében oda áldozásával megmenthette volna a' hazát.....Nem akarák a' hazának adni vagyonuk egy részét — az oláh lázadás és császári rablás elvette az egészszet.

Látod édes Ferim, látjátok honfitársaim! joslátink bételjesedtek. Lám most ti magatok hajlandók vagytok elismerni, miszerint azoknak a' hitvány ujságíróknak bizony csakugyan sokban igazuk vala.

Engedjétek meg azért, hogy ki egykor magam is ujságíró valék, 's olykor a' valót tán eltalálám, egyre figyelmeztethesselek. Hát ha most is igazat fogok mondani.

A' nemzetgyűlés hazánk függetlenségét kimondotta. És ezzel ama mart. 4-ki gyalázatos cs. kir. manifestum után a' nemzet becsületének tartozott. Ha ezt nem tevő, nem lesz méltó nevére, nem a' nemzet képviselésére. Áldott legyen ama percz, M.ország ezeredéves életében a' legnagyobb, legdicsebb. Részemről boldognak érzem magam, hogy a' miért kora ifjuságom óta imádkozám, megérhettem. Jöjön már most mellemnek a' golyó ma, jöjön e' perczen, örömmel halok meg, mert magam, mert nemzetemet, a' gyűlölt osztrák dynastia jármától szabadnak érzem, mert tudom, hogy véreimből, véreinkből Hunnia szabadságának életfája fog buja-kövérer kibajtani.

Ámde a' nemzetgyűlés azt is kimondotta, hogy ama nagy igények megtestesítésére, függetlenségünk minden oldalról jöhető veszély ellen biztosítására az őszszel megszavazott 's már jobbadán kiis állított 200 ezeren kívül még ötven ezer katona szükséges, minek a' legnagyobb készséggel és gyorsasággal kiállítását az ország kormánya a' nemzettől megvárja.

És ez az, mire én is titeket erdélyi hazámfiak, édes hazánk szent nevében, a' szabadság, hazafiság és testvérszeretet lángoló érzetével, erős bizalmával felszólítlak, figyelmeztetlek 's ösztönözlek.

Erdélyiek! ha valaha jót mondtam, ha vagy egy szavamnak hittetek: úgy kérlek, higyjétek el a' mit mondok, 's ha jónak látjátok, kövessétek is.

Az én lelkem úgy látja, hogy függetlenségünket a' kormány által kivánt ötven ezer katona gyors kiállítása feltételezi.

Ötvenezer katona és nemzeti függetlenség! istenem, be dicse, be felséges! Melyik magyar nem kívánna e' szabadságadó számnak része lenni?

Rajta tehát gyorsan, szaporán, hogy legyen kész az 50 ezer új bajnok, hogy legyen biztosítva a' magyar függetlenség!

Nekem két fitestvérem van: egyik mint tűzér csatában elfogva, mint hallom, Lembergben van; másik mint nemzetőr szintugy fegyveres szolgálatot tesz; magam pedig, miután Erdélyt zsarnokától megmentő, majd mindenik csatában részt vettem, most a' Bánátban vagyok ellenség előtt. Én többet nem tehetek. Apámat kérném fegyvert fogni, de aztán akkor nem lesz ki táplálja családunkat.... A propos. Van még mit tennem....

Van nekem egy kedves nőtestvérem 's annak egy ifju szolgabíró szépteveje.... Ugyan kérlek édes jó testvérem, habogy soraim hozzád jutottak, tedd a' mire kérlek. Mond meg annak a' fiúnak, hogy ha rögtön táborba nem megy, ha most e' nehéz időkben, most a' kockavetés nehéz 's élet-halál közt határozó pillanataiban karddal vagy puskával nem szolgálndja e' hazát, szivedre 's barátságomra ne számoljon....

Hazámfiak, te dicse felséges magyar nép! ha te tudnád, mint irigyli hazánkat, mint fenik jó formán kitördelt fogait életünkre és szabadságunkra az elkergetett Habsburg-lotharingeni dynastia véreibe, esküszöm istenre, egy hét alatt kiállitnád az ötven ezer katonát.

Hazámfiak, te dicse felséges magyar nép! ha te úgy szeretnéd a' hazát, úgy féltened szabadságát, mint szereti mint félti megváltód és országkormányzód a' hallatlan Kossuth Lajos, úgy egy nap alatt zászló alá állitnád a' kívánt 50 ezer katonát.

Hazámfiak, te dicse felséges magyar nép! ha te tudnád, mily menydörgő, mily lesújtó bényomást tesz elleneinkre a' kívánt őszszegnek gyors kiállítás, 's ha tudnád, hogy e' lelkesedés ez egyetemes fölkelése a' nemzetnek — jöjjön bár Radecky, vagy a' bot és kancsukák királya az orosz — már magában félgyőzelem, egy óra alatt kiállitnád a' kívánt ötven ezer katonát.

És ha tudnád, mily magasztalt, mily nagy leszen a' te neved Európa az egész világ előtt, mily boldogok lesznek e' szép szabad hazában maradékid, mint fog dicseíteni majd a' historia 's mint megvilágítja, megdicseíti háromszázados szolgaságod sötétséges multját jelen szabadságharczod: úgy nem egy hét, nap, óra — de egy perc alatt állitnád ki a' kormányod által kivánt 50 ezer katonát.

Nagy fába vágjuk fejszénket, hazafiak! de ha akarjuk, csak gyerekség lesz kivenünk belőle.

Mit Nádasdy, Zrinyi, Rákóczi, Martinovits hiában próbálnak — az egyetemes nemzetnek könnyű lesz lerázni a' gyűlölt osztrák jármatnyakáról.

Föl azért nemzetem ifjusága, föl ti a' férfikor delét élők! Zászló alá minden, ki erőt érez karában. Ötven ezer bajnok még, 's mi félév alatt Európa által elismert független nemzet fia vagyunk, Most vagy soha.

Ha a' nemzet akar, ha kormányát egyetemes erejével támogatja, győzelme oly bizonyos, mint zsarnokának pusztulása.

Most vagy soha.

Zászlóink mindenféle győzelmesen lobognak. Olykori veszteségink új erőt, új lelkesedést támasztanak bajnokaink szívében... A' vasizzó meleg — ütnünk kell.

Most vagy soha.

Ha egy zseb is pénzét, ha egy szív is vérért ügyünköt el nem vonja, bizonyára győzünk, 's ekkor oly boldog ország a' világon nem lesz, mint Magyarország. Ha veszünk, szabadságát drágább áron soha nemzetnek el nem vették, mint a' miénket. De ez nem lesz. Nem lehet. E' veszteség felett maga az isten is sirna bújában.

Éljen a' nemzet függetlensége. Éljen Kossuth Lajos. Éljenek 50 ezer új harcosink. Isten, ments meg a' pártoskodástól!

Most vagy soha.

* * *

Enynyit akarék írni édes Ferim! Az 50 ezer unjonczot ismét és ismét figyelmedbe ajánlom. *) Isten áldjon 's tartson meg hazánknak 's revolutionknak. Én — ismétlem — ápril. 14-dike óta örömmel halok meg. Csak ti és hazám éljete. Lugos, május 5. 1849.

Jakab Elek.

Vegyes hírek.

— Pesten a' majus 12-i ágyuzás következtében 41 első rangú ház égett le.

— Perczel tábornoknak majus 9-ről küldött hiv. tudósítása szerint, az uzdini csata következtében, a' német, oláh határőrök, úgy a' tótok is legnagyobb részt szétfutottak és helységenkint adták meg magokat. A' ráczság, azon nap, mintegy ezer szekérral adta meg magát nőtől, gyermekestől. A' 4 — 5000-nyi népség, mely pár nap óta pihenés nélkül futva mit sem evett, térdre hullva esdeklent kegyelemért.

— Ugyan Perczel tábornok majus 10-én már Páncsováról küldötte hiv. tudósítását. Elfoglalt újabban két ágyut, 30 töltényszekeret, 600 löfegyvert, több dobot, két császári és nagyobb menyinyiségű rácz lobogót.

— Bem altábornagynak pedig, gr. Káro-

*) Hidd el barátom, az erdélyi megyék egy része, egy része mondom, hová, fájdalom, Kolozsmegyét nem érthetem, a' kiállításban és felruházásban is meglepő eredményeket mutatnak fel. Hanem a' fegyver! Ez a' baj. Azért hát pajtás siessetek, szedjétek el a' fegyvert azoktól a' Temesvárhoz szorult vérebektől 's küldjétek ide nekünk!

Szerk.

lyi ezredes vezérlete alatti hadosztálya, majus 8-án Puchnert Oláhországon keresztül hozott sergével verte meg Fejértemplomnál, a' hivatalos tudósítás szerint „borzasztóan.“ Egy székely zászlóalj szuronyszegezve rohanta meg a' sánczban levő ellenséget. Fejértemplom a' miénk.

— Egy bécsi lapból a' Közlönybe átvett tudósítás szerint Olmüczben apr. 21-én rendkívül nagy vala az ijedtség. Azt beszéltek, hogy a' magyarok már áttörték az osztrák határookra. A' pénztárnok felszólított, hogy vigye a' pénztárt biztosabb helyre Olmüczből. Katonaság nincs a' városban.

— Csernovitzból írják, miszerint ott apr. 19-kén egy futár utazott keresztül Oláhországba, hogy Austria számára jelentékeny orosz segílyt eszközöljön. Ezen orosz sereg mintegy 50 ezer három ponton fogná Erdélyt megtámadni: Veres-toronynál, Brassónál, és Bukovina felől.

Azonban, míg Csernoviczból ilyen hírek szárnyalnak, egy berlini diplomatának Jassyból azt írják, miszerint annak, hogy az orosz mind- eddig nem rontott be Erdélybe vagy 30 ezerrel, ott meggyalázott fegyvereinek becsületét visszacserezni, egyszerű oka csak az, mert e' végre nem igen fordíthat most 30 ezer embert. Mert a' hány polgára van az oláh fejedelemségeknek, mind anynyi elkeseredett ellensége az oroszoknak.

— Megyei hivatalnokaink fizetése tetemesen javított. A' főispán 2000, első alisp. 1200, másod alisp. 1000, főjegyző, főügyész, főpénztárnok 700, főszolgabíró 800, számvevő 600, aljegyző, alügyész, alszámvevő, aladószedő 400, alszolgabíró 500, levéltárnok 500, esküdt 250, igtató 200, levéltári tárnok 300, kiadó 250, irnok 160, csendbiztos 300, ut- vagy élelmi biztos 200, főorvos 600, főmérnök 700, mérnök 400, seborvos 300, várnagy 300 pft. évi díjt huzandanak folyó évi jun. 1-től kezdve. Az ingyen fuvar azonban megszűnik.

(1) Szamosfalváról eltévedett egy fehér ökör, mely az álladalomtól vásároltatván, a' szarván 8 szám jegy van; a' megtaláló jelentse magát Kolozsvártt CSIKI JOZSEF kereskedőnél hol is il- lő jutalmát kapja. (3)

(2) Tordán a' czifrafogadó haszonbér- be kiadandó minden hozzá tartozó külsőkkel; érte- keződni lehet Tordán Betegh Gábor tulajdonossal. (3)

(5) Gr. Eszterházi Dénesnek Cyrus nevű televér ménje, apja Déspatch, anyja Bod- londel hág itten Kolozsvártt, egy kanczát 3. aranyért. (6)

